

[Johs. Hansen.]

Kr. i Løbet af denne halve Snes Aar. Den nye, 5-aarige Periode udløb i Fjor, og hvis der nu ikke havde vist sig nye Muligheder, vilde Fabrikken ved denne Periodes Slutning have haft en Værdi af mellem ca. 20 000 og 30 000 Kr. Man ser tydeligt af dette Eksempel, hvorledes disse Fabrikker til at begynde med, hvis det da var gode Fabrikker, har kostet store Beløb, og hvorledes disse Beløb er fuldstændig tabt den Dag, da Fabrikkerne maa holde op. Og som det er gaaet med denne Fabrik, er det gaaet med en Række andre. Der er adskillige Egne i Jylland, hvor der er lidt betydelige Tab som Følge af, at hele denne Virksomhed maatte likvidere paa den Maade, den blev tvunget dertil.

Aarsagerne til, at man har likvideret, vil jeg mene er navnlig to. For det første den, at oprindelig byggede man alt for mange Fabrikker — der blev bygget en Række Fabrikker, som overhovedet ikke havde Mulighed for at sælge deres Produktion paa det hjemlige Marked, og som heller ikke havde nogen Mulighed for at eksportere —, og dernæst, at et Par Aar efter Krigens Afslutning satte Udlandet, navnlig Holland og Tyskland, ind med en Tilførsel til Priser, som maatte ødelægge den danske Produktions Muligheder, Priser, der var saa lave, at man kan betegne dem som Dumpingpriser, Priser, som man ikke alene her hjemme aldeles ikke kunde konkurrere med, men som de paagældende Lande sikkert heller ikke kunde sælge til paa deres eget Marked.

Det Forslag, der her foreligger, hindrer for det første Oprettelsen af flere Fabrikker, end der er Brug for, det vil sige flere Fabrikker, end det hjemlige Marked kræver, og det betyder dernæst — paa et Tidspunkt, da dansk Landbrug ser det ene Marked efter det andet blive lukket for sin Udførsel gennem mange Aar, lukket eller begrænset og beskaaret —, at det hjemlige Marked bliver sikret imod Dumping udefra, saaledes at de Fabrikker, der nu oprettes, og de Landbrugere, der tilslutter sig dem, kan være sikre paa at faa deres Produktion afhændet til rimelige Priser. Det vil ikke blive høje Priser, men det vil blive Priser, der betyder, at denne Produktion vil blive gjort lønende, og den vil være sikret i den Tid, der kommer.

Jeg tror derfor, der er Grund til at hilse Lovforslaget med al mulig Glæde, og jeg vil i den Forbindelse føje til, at derudover skaffes der jo ogsaa en hel Del Arbejde i de paagældende Egne af Landet. Jeg ser, man har beskæftiget sig med dette Spørgsmaal i

det andet høje Ting og fra nogle Sider hævdet, at det Arbejde, der indeholdes i det foreliggende Forslag, er meget begrænset. Jeg har ogsaa set Paastande om, at det kostede 30 000 Kr. for hver Arbejder, der blev beskæftiget herigenem. Det er Betragtninger, jeg aldeles ikke forstaar, og som jeg ved, at Befolkningen paa den Egn, hvor vi i Øjeblikket har en Fabrik, der er i Gang, og i de Egne, hvor man ønsker at faa Fabrikker i Gang, aldeles ikke samtykker i eller er i Stand til at dele. For det første betyder Oprettelsen af en saadan Fabrik jo ikke alene Arbejde til de Mennesker, der bliver beskæftiget i selve Fabrikken, det betyder ogsaa Arbejde til en hel Mængde andre, ved Kartoffeloptagningen f. Eks. Men for det andet betyder det ogsaa, at en hel Del Landbrugere — og det vil navnlig blive mindre Landbrugere — selv vil faa megen Beskæftigelse og vil faa en Indtægt, som de i høj Grad trænger til og ønsker at faa. Arbejdsmulighederne i dette Forslag er ikke udtømt med, at man tæller op, hvor mange Mand der beskæftiges i de paagældende Fabrikker, naar de kommer i Gang. Endvidere vil Forslaget efter min Formening sikre Befolkningen her i Landet imod en ublu Stigning af Melprisen. Melprisen vil blive sat saaledes, at paa den ene Side Produktionen bliver rentabel og de paagældende Kartoffeldyrkere faar en forsvarlig Pris, men paa den anden Side ogsaa saaledes, at man maa regne med og med Sikkerhed kan regne med, at Befolkningen som Forbrugere er værnet mod at skulle betale for høje Priser for det Mel, den køber.

Jeg kan derfor under Hensyn til hele den Form, Lovforslaget har faaet, under Hensyn til den Hensigt, det tjener, under Hensyn til, at jeg finder det nødvendigt i den Tid, hvori vi nu lever, og hvori det danske Landbrug trænger til alle de Muligheder for Produktion, som kan fremskaffes, tilsige mit Partis Hjælp til, at Lovforslaget bliver gennemført hurtigt og uforandret her i Tinget, og overhovedet anbefale det til en velvillig Behandling i dette høje Ting.

Hendriksen: Da dette Lovforslag blev fremsat i det andet høje Ting, var det paa et Hovedpunkt meget uklart affattet. Hvad Grunden til denne Uklarhed var, skal jeg ganske lade staa hen. Men det rent faktiske er, at man i det andet høje Ting ved Lovforslagets Behandling i Udvalg ikke var klar over, og heller ikke kunde være klar over, Omfanget af de Bestemmelser, Lovforslaget indeholdt. Man